

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.621/2013/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. P. P. pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Dr. Tamás és Dr. Gyüre Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Tamás Ildikó ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása és kártérítés megfizetése iránti perében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.21.314/2012/30. számú ítélete ellen a felperes által 35. és Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy 2011. május 16. napján a felperesről - annak hozzájárulása nélkül - videofelvételt készített, és a felvételt a Rendőrkapitányság 15010/3014/2011/bü. számú nyomozati eljárásában és aMegyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 537/2012.A.B. számú szabálysértési eljárásában felhasználta, megsértette a felperes képmásához és hangfelvételéhez fűződő személyiségi jogát. Mellőzi a felperesnek az alperesi perköltségben, eljárási illetékben és pártfogó ügyvédi munkadíjban való marasztalását.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36 000 (Harminchatezer) forint kereseti és 48 000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd első- és másodfokú munkadíját teljes egészében az alperes köteles viselni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes ismerőse, **Sné F. É.** és az alperes édesapja, idősebb V. L. között évek óta vita volt folyamatban a tulajdonukban álló szám alatti ingatlan udvarának a használata tárgyában.

2011. május 17. napján az alperes abból a célból, hogy birtokvédelmi eljárásban bizonyítsa az udvar **Sné F. É.** részéről történő használatát, videofelvételt készített az oda hűtőgépet szállító felperesről és az udvaron parkoló felperesi gépkocsiról. Eközben a felperes több magatartásával kifejezte nemtetszését a felvétel készítésének körülményei miatt, így „Mosolyogjak? Te majom.” közléssel egyidejűleg az alperes felé középső ujját mutatta, majd „Letoljam a nadrágom? Itt van e.” közléssel egyidejűleg nadrágját letolta, és hátsó felét az alperes felé fordította.

A felvétel becsatolásra került a.... Rendőrkapitányság előtt 15010/3014/2011/bü. számon folyamatban volt nyomozati eljárásban - ahol a nyomozó hatóság az alperes édesapja által szeméremsértés vétségének gyanúja miatt tett feljelentést elutasította azzal az indokolással, hogy a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény; valamint a Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala előtt 537/2012.A.B. számon folyamatban volt szabálysértési eljárásában - ahol a hatóság a felperest becsületsértés szabálysértés elkövetése miatt pénzbírsággal sújtotta, amely határozatot a Járásbíróság 20.Szk.882/2012/7. számú végzésével hatályában fenntartotta.

A felperes módosított keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette a képmásához és hangfelvételéhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy tiltakozása ellenére róla videofelvételt készített, majd azt a büntetőeljárásban és a szabálysértési eljárásban felhasználta. Kérte továbbá az alperes kötelezését nem vagyoni kártérítés jogcímén 400 000 Ft tőke és a tőke után 2011. május 17. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatok megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását, a felperesnek perköltségében marasztalását kérte. Előadta, hogy a felvétel készítése ellen a felperes nem tiltakozott, a felvételkészítés célja az volt, hogy birtokvédelmi eljárásban az udvar használatával kapcsolatos igénye bizonyításra kerüljön.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 38 100 Ft perköltséget, az államnak - külön felhívásra - 36 000 Ft eljárási illetéket, továbbá úgy rendelkezett, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja teljes egészében a felperest terhel.

Az ítélet indokolása szerint a felperes nem tiltakozott a felvételkészítés ellen. Nem minősül továbbá visszaélésnek az, ha a képmást annak érdekében készítik vagy használják fel, hogy valamely jogsértést bizonyítsanak, feltéve ha a felvétel készítése vagy felhasználása nem okoz a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest aránytalan sérelmet. A perbeli esetben az alperes a felvételt annak érdekében készítette, hogy bizonyítsa tulajdonostársának birtokháborító magatartását. A felvétel készítése, majd annak a büntetőeljárásban és a szabálysértési eljárásban történő felhasználása tehát jogsértés bizonyítására szolgált, és aránytalan sérelmet a felperesnek nem okozott, hiszen azt az eljáró hatóságokon kívül más

nem láthatta. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség és a le nem rótt eljárási illeték viseléséről.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, tartalma szerint elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását, és a keresetének teljes egészében való helyt adást; másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást nem teljes körűen folytatta le. Nincs jelentősége a jogvita elbírálása szempontjából annak, hogy idősebb V. L. és **Sné F. É.** között állandó konfliktus volt, emiatt róla az engedélye nélkül videofelvételt készíteni nem lehetett volna. A felvétel készítése ellen tiltakozott, amelyet alátámasztanak a felvételen rögzített magatartásai.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az első fokú ítélet helybenhagyását, a felperesnek másodfokú perköltségében marasztalását azzal, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a jogszabályokat helyesen alkalmazta, és abból helytálló jogkövetkeztetést vont le.

Az ítéeltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerint tárgyaláson kívül bírálta, és azt a következők szerint részben alaposnak találta:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, és annak alapján a tényállást helyesen állapította meg. Nem osztotta azonban az ítéeltábla az első fokú ítélet jogi álláspontját abban a részében, hogy a felvétel készítésével és további felhasználásával az alperes nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogait.

A rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita teljes körűen elbírálható volt, a bizonyítás kiegészítése szükségtelen, az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére ezért az ítéeltábla indokot nem talált.

A Ptk. 80. §-ának (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.

A képmáshoz és a hangfelvételhez fűződő abszolút jellegű személyiségi jog is az érintett személyiségének elválaszthatatlan része. Általános szabály, hogy mindenki maga jogosult eldönteni, hogy mások a róla készült képmást, hangfelvételt felhasználják-e; amennyiben felhasználják, azt milyen körben, milyen céllal és milyen módon teszik. A polgári jog személyiségvédelmet alapoz meg arra az esetre, ha valakiről az előzetes beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nélkül készítenek képmást, hangfelvételt, és azokra az esetekre is, amikor az egyébként jogszerűen készített felvételt a továbbiakban a hozzájárulása nélkül vagy azzal ellentétesen használják fel. Nem csak az számít ugyanis a személyiségi jogot sértő magatartásnak, amikor a képmást vagy hangfelvételt az érintett hozzájárulása

nélkül használják fel, hanem az is, amennyiben a felhasználásra a hozzájárulásától eltérő módon és céllal kerül sor.

A törvényi és a bírói gyakorlatban kialakított kivételektől eltekintve, az érintett jogosult arról dönteni, hogy róla ki és milyen célból készít felvételt, a már elkészített felvételt pedig milyen körben és milyen célból használhatja fel. A személyhez fűződő jogok megsértését kizáró hozzájárulásnak kifejezettnak kell lennie, azt a jogosult terhére kiterjesztően nem lehet értelmezni. Nem helytálló tehát az első fokú ítélet azon álláspontja, hogy a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a felvétel készítése ellen kifejezetten tiltakozott. Ezzel szemben, mivel a felvétel készítése a felperes személyiségi jogát érintette, a hozzájárulás véelme éppen fordított. Amennyiben ugyanis a felperes kifejezett vagy ráutaló magatartásával nem járult hozzá a felvétel készítéséhez és a felvétel további felhasználásához, akkor az alperes magatartása a képmásához, hangfelvételéhez fűződő személyiségi jogát sértette, ebből következően a kifejezett vagy nem kifejezett hozzájárulás tényét az alperesnek kellett volna bizonyítania.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a csatolt felvételen rögzítettek közül egyértelműen megállapítható a felperesi hozzájárulás hiánya. A felvétel készítésével kapcsolatban tanúsított magatartásából és az ahhoz fűzött közléseiből ugyanis éppen a készítés körülményeivel kapcsolatos nemtetszése, az alperessel szemben ezért kifejezett ellenszenvre következtethető. Abból a tényből, hogy kifejezetten nem jelentette ki tiltakozását, nem kérte a felvételt készítés abbahagyását, a kiterjesztő értelmezés tilalma miatt a hozzájárulására vonatkozó megállapítás nem tehető.

A bírói gyakorlatban valóban kialakult az az értelmezés, hogy mivel az igazság érvényesülésének a biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja, ezért nem lehet a képmás, hangfelvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni, ha ez a felhasználóval szemben elkövetett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítás érdekében történik, és a felhasználás a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet (BH 1985 57., BH 2485., BDT2011 2442). Az első fokú ítélet azonban a fentiekben ismertetett bírói gyakorlatot a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nem helytállóan alkalmazta. A felhívott jogesetekben a személyiségi jogában érintett személy az volt, akivel szemben a felhasználó, állított jogséreleme miatt, igényt érvényesített. Helyesen hivatkozott azonban arra fellebbezésében a felperes, hogy az udvar használatával kapcsolatos jogvitában kívülálló személynek tekintendő, tehát az alperes nem az általa elkövetett jogsértés bizonyítása végett készített felvételt. A felhasználás jogszerűsége megítélése szempontjából ezzel együtt a szükségesség és arányosság követelményeire is figyelemmel kell lenni, amennyiben a felvételt készítés célja az udvar **Sné F. É.** részéről történt használatának a birtokvédelmi eljárásban való bizonyítása volt, úgy ehhez elégséges lett volna az udvaron parkoló gépkocsiról felvétel készítése, ehhez képest a felvétel terjedelme ezt lényegesen meghaladta, szükségtelenül és indokolatlanul tartalmazta a felperes személyéről, mozgásáról, a hűtőgép szállításának folyamatáról rögzített mozgóképeket és hangfelvételeket. A jogvita elbírálása szempontjából pedig közömbös, hogy éppen a felvételen rögzített felperesi magatartásra hivatkozva utóbb azokat a nyomozati és szabálysértési eljárásban becsatolták, hiszen értelemszerűen a felvételt készítés

jogszerűségét nem eredményezheti, hogy azt a jövőben az így rögzített magatartással kapcsolatos igény érvényesítéséhez felhasználják.

A további törvényi kivételek - nyilvános közszereplés, tömegfelvétel, eltűnt valamint súlyos bűncselekmény miatt büntetőeljárás alatt álló személyről készült képmás és hangfelvétel - feltételei pedig nyilvánvalóan nem állnak fenn.

Az ítéltábla észlelte, hogy az első fokú ítélet iratellenesen rögzítette a felperes módosított keresetének a tartalmát, a felperes ugyanis nem állt el a nem vagyoni kártérítés iránti keresetétől. Ehhez képest az első fokú ítélet mégsem sértette a Pp. 213. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, mivel a bíróság a keresetet egészében elutasította, és arra tekintettel, hogy a személyiségi jog megsértése jogalapját nem találta megalapozottnak, az indokolási kötelezettségét sem szegte meg.

A nem vagyoni kártérítés címén előterjesztett kereset elutasítása érdemben helyes.

A nem vagyoni kártérítés funkciója az, hogy a károkozó magatartás következtében olyan hátrányok keletkeznek, amelyek kiegyenlítése elvileg egyenértékű lehetőségek biztosítása révén, pénzbeli kártérítéssel megalapozható. A kár összegének meghatározása során a bíróságnak azt kell mérlegelnie, hogy a károkozó magatartás következtében a károsult személyhez fűződő jogai mennyiben sérültek, és így kell gondos mérlegelés alapján meghatározni azt az összeget, amely alkalmas a sérelem mértékének megfelelő kompenzálására. A jogintézmény kizárólag akkor töltheti be célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkeznek olyan hátrányok, amelyek kiegyenlítése pénzbeli kártérítéssel megalapozható (BDT 1999. 44., BDT 2003. 865).

Az ítéltábla a felvételkedészítés körülményei, a felperes ennek során tett közlései és magatartásai, a további felhasználásoknak a perben feltárt körülményei alapján nem találta indokoltnak a nem vagyoni kártérítés szankció alkalmazását. A képmáshoz és hangfelvételhez fűződő személyiségi jog megsértése összességében nem érte el az okozott hátránynak azt a minimumát, amely a nem vagyoni kártérítés alkalmazását indokolná, a felperes nem is hivatkozott pszichés megbetegedésére, családi, baráti, munkahelyi kapcsolatainak a megváltozására, és ilyen hátrány nem is volt feltárható; ezért a keresetet a nem vagyoni kártérítés iránti részében elutasító ítéleti rendelkezéseket helybenhagyta.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerinti részben, a fentiek szerint megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

Az állandó bírói gyakorlat szerint amennyiben a fél a személyiségi jogsértés szubjektív és objektív szankcióját is követeli, a pertárgyérték meghatározása során csak a magasabb összeget kell figyelembe venni. Mivel a nem vagyoni kártérítés igényelt tőkeösszege nem haladta meg az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerinti 600 000 Ft határozatlan pertárgyértéket, így a nem vagyoni kártérítés iránti követelés teljes elutasítása ellenére is a felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint pernyertesnek tekinthető. Ezért ennek megfelelően az ítéltábla megváltoztatta az első fokú ítéletnek a felperest alperesi perköltségben, elsőfokú eljárási illetékben és

pártfogó ügyvédi munkadíjban marasztaló rendelkezéseit, és az alperest kötelezte a tárgyi illeték-feljegyzési jogos eljárásban le nem rótt, az Itv. 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti 36 000 Ft kereseti illeték és az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti 48 000 Ft fellebbezési illeték az állam javára történő megfizetésére.

A Pp. 87. §-ának (2) bekezdése, valamint a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése szerint az ítéletábra megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének első- és másodfokú eljárásban felmerült munkadíját is az alperes köteles viselni, azok összegét a jogi segítségnyújtó szolgálat határozza meg.

D e b r e c e n, 2014. január 27.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő